

Poolen för hemliv

Poolens verksamhetsfält

”Hem” är ett ord med många betydelser – beroende på vem man frågar. Hem och boende har under senare år varit föremål för debatt – inte minst föranledd av tendenser i tiden, som t ex den flytande gränsen mellan arbete och fritid och en allt tydligare bostadssegregation. Situationen på arbets- och bostadsmarknaden tvingar fram tillfälliga samboendeformer eller ett ambulerande flexibelt boende, t ex i husvagn. Boendet på vårdinstitutioner, på natthärbärgen och flyktingförläggningar är andra boendeformer som av olika skäl ibland ställer hemlösheten snarare än hemmet i centrum. Så även om kärnan i poolens verksamhetsområde är *bostaden, dess funktion, liv och utformning* bör frågor om ”hem” och ”hemlöshet” i en vidare mening också synliggöras och kanaliseras genom poolens arbete.

Poolens dokumentationer bör söka såväl den yttre materiella verkligheten som de värderingar och faktorer som ligger bakom denna. Mångfaldsperspektivet bör prägla undersökningarna för att i möjligaste mån spegla olika typer av hushåll och familjer, olika sociala skikt, olika generationer, liksom skilda livsstilar och boendeformer i det mångkulturella samhället.

Gemensamma aspekter

Poolen för hemliv fokuserar hemmet och hemlivet i det privata och individrelaterade perspektivet och ser hemmet som en arena för utforskningen av relationen mellan människa och ting.

De olika dokumentationsprojekt och samtidsstudier som bedrivs inom poolens verksamhetsfält bör förhålla sig till en eller flera av nedan angivna gemensamma aspekter:

- Hemmet som symbolisk miljö och livsprojekt
- Hemmet som porträtt av sin skapare, livsstils- och identitetsmarkör, och de boendes påverkan på hemmets utformning
- Hemmets påverkan på dem som bor där
- Hemmet i konsumtionssamhället
- Hemlivets organisation och strukturering
- Hemmet som en plats för kulturmöten
- Hemmets bruk av kulturarv och hemmets roll för skapande, vidmakthållande och förmedling av kulturarv

Verksamhetens förändrade villkor

Dokumentation och insamling av föremål hör till varje museums centrala verksamhet, kring vilken mycket av museets övriga aktiviteter kan och bör cirkla. Ändå har just dokumentationsverksamheten sedan ett antal år i praktiken prioriteras lägre än t ex arbetet med utställningar, tillgängliggörandet och vården av samlingarna.

Detta är en realitet som vi måste förhålla oss till och som ställer högre krav på samordning mellan museerna och mellan de olika verksamheterna – t ex utställnings- och dokumentationsprojekt – inom museerna. Det innebär också att de gemensamma perspektiven blir allt viktigare som ett arbetsinstrument, ett ”kitt” som bidrar till att olika projekt, hur olika de än kan te sig i fråga om tema och innehåll, ändå kan få en viss samstämmighet.

En av poolens viktigaste funktioner är därför att hålla diskussionen kring de gemensamma perspektiven levande. Poolens möten bör i första hand tas tillvara som ett forum för en sådan genomlysning och kontinuerlig omprövning av övergripande perspektiv och frågeställningar.

Poolens metoder och arbetssätt

Dokumentationerna bör vara kvalitativa snarare än kvantitativa. Det insamlade materialet är ett viktigt komplement till statistiskt material som produceras av forsknings- och samhällsinstitutioner som i första hand arbetar med kvantitativa undersökningar. Föremålsinsamlingarna bör ske med hänsyn till det typiska men också till det betydelsebärande.

De ansvariga för varje enskild undersökning väljer själva tema, inriktning och var tonvikten skall läggas liksom hur stor betydelse föremålsinsamlingen skall tillmätas i förhållande till intervjumaterial, fotografisk dokumentation, ljud- och videoupptagningar.

Poolen välkomnar samverkan med andra pooler inom Samdok och samverkan med universitet och högskola.

- - - -

Dokumentet har efter diskussioner i poolen utarbetats av Johan Knutsson och antagits vid poolens möte den 25 augusti 2005.